

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันสังคมไทย คือ สังคมยุคใหม่ เป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่สิ่งต่างๆ กำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ยุคของข้อมูลข่าวสารและความทันสมัยของเทคโนโลยีที่ไม่มีขีดจำกัด การเจริญเติบโตทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมตะวันตกที่ไหลบ่าสู่วัฒนธรรมตะวันออก รวมทั้งกระแสค่านิยมสมัยใหม่ที่ทำให้เด็กและเยาวชนไทยเกิดอาการคลั่งไคล้วัตถุนิยมมากขึ้น ประกอบกับสภาพของสังคมปัจจุบันซึ่งมีแต่ความแตกร้าง แยกแยกและรุนแรงขึ้นในสมาชิกของสถาบันครอบครัวมากขึ้น มีผลทำให้เกิดพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา คือ พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง เบี่ยงเบนของเด็กและเยาวชน เหล่านี้ล้วนแต่เป็นปัจจัยที่ทำให้เสี่ยงต่อการกระทำผิดของเด็กได้ทั้งสิ้น (โกศล วงศ์สวรรค์ และสถิต วงศ์สวรรค์, 2537)

เด็กที่ได้เติบโตขึ้นมาพร้อมกับสภาพของสังคมในลักษณะเช่นนี้ จะเกิดความรู้สึกที่อ้างว้าง โดดเดี่ยว เหล่านี้สามารถส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนได้ เช่น การเกิดความเครียด อาการเก็บกด โกรธง่าย หุนหันพลันแล่นและรุนแรงก้าวร้าว เป็นต้น บ่อยครั้งที่เราจะเห็นเด็กและเยาวชนแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวและใช้ความรุนแรงในการตัดสินปัญหามากขึ้น รวมทั้งรูปแบบของการใช้ความรุนแรงจะมีหลายลักษณะ เช่น การใช้อาวุธทำร้ายตนเอง การฆ่าตัวตาย การทำร้ายผู้อื่น การข่มขืน เป็นต้น ดังเช่นตัวอย่างจากเหตุการณ์สะเทือนขวัญที่เกิดขึ้นไม่นานมานี้ เมื่อนักเรียนชายอายุ 17 ปี เรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนชื่อดังแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ ขโมยอาวุธปืนบุกเข้าไปขอคืนดีกับเพื่อนสาว แต่ไม่สามารถตกลงกันได้ จึงบุกเข้าบ้านยิงและย่ายของสาวคนนั้นและตัดสินใจยิงตัวตายตาม จากเหตุการณ์นี้ทำให้ตนเองและผู้อื่นได้รับความบาดเจ็บจนถึงแก่ชีวิต ซึ่งสาเหตุมาจากแค่เรื่องความรักที่ไม่สมหวังเท่านั้น หรือจากเหตุการณ์ที่เด็กนักเรียนอาชีวะเปิดศึกดวลปืนกับนักเรียนคู่อริ (ไทยรัฐ, 2546) ส่งผลให้ผู้อื่นต้องได้รับลูกหลง บาดเจ็บหรือเสียชีวิตได้

ในต่างประเทศ มีการสำรวจพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงในกลุ่มนักเรียนเกรด 6-10 จำนวน 15,686 คน ของวารสารสมาคมแพทยอเมริกัน ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า เด็กจำนวนร้อยละ 29.9 ยอมรับว่า เคยเกี่ยวข้องกับการใช้ความรุนแรงในโรงเรียนบ่อยครั้ง และร้อยละ 13 สาระภาพว่า ตนมีส่วนร่วมในการใช้ความรุนแรง (สานปฏิรูป, 2546) ดังเช่น เหตุการณ์ระทึกขวัญที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อเด็กนักเรียนชายอายุ 12 ปี ลักลอบพกอาวุธปืน

6 กระบอกเข้าไปในโรงเรียน เพื่อทำร้ายผู้อื่นแต่เกิดถูกจับได้ก่อน เลยตัดสินใจยิงตัวเองตาย (सानปฏิรูป, 2546)

ที่ประเทศอังกฤษ ได้มีการศึกษาเรื่อง นักเรียนอันธพาลและความเชื่อทางศาสนาของนักเรียนชาวเอเชียในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 20 โรงเรียน ใน Preston Bolton และ Lancashire โดยศึกษาจากนักเรียนอายุ 12-15 ปีจำนวน 224 คนที่เป็นชาวฮินดู ชาวอินเดียมุสลิมและชาวปากีสถาน พบว่า ร้อยละ 48 เคยเห็นการต่อสู้ทางศาสนา และเรื่องความแตกต่างของความเชื่อหรือการนับถือพระเจ้า สัญลักษณ์รูปสัตว์ของพระเจ้า การแต่งกาย และภาษาที่พูด เหล่านี้จะสามารถนำไปสู่ปัญหาการขัดแย้งเฉพาะกลุ่มขึ้นในโรงเรียน และทำให้เกิดความขัดแย้งรุนแรงต่างๆ ตามมาได้ (Mike, 2000)

ส่วนสังคมไทยปัจจุบัน ปัญหาที่เกี่ยวกับความก้าวร้าวรุนแรงต่างๆที่เกิดขึ้นไม่ได้มีแต่เฉพาะในโรงเรียนอาชีวะอย่างเดียวเท่านั้น หากแต่ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาเองก็มีปัญหานี้เช่นกัน ซึ่งอาจจะแสดงออกในรูปของพฤติกรรมก้าวร้าวต่างๆ เช่น การตั้งแก๊งรีดไถเงินเพื่อนหรือรุ่นน้องในโรงเรียน พุดจาล้อเสียดล้อเลียน ชมชู้คุกคามเด็กที่อ่อนแอกว่า (सानปฏิรูป, 2546) ความรุนแรงที่เกิดขึ้นเหล่านี้จะมีผลต่อพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจของเด็กและทัศนคติของเด็กที่มีต่อสังคม ทำให้เกิดผลตามมา 2 ลักษณะ คือ การเก็บกดและการแสดงออกภายนอกที่ชอบใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา กลายเป็นเด็กเกราะและมีบุคลิกต่อต้านสังคมได้ (กรมสุขภาพจิต, 2542) ซึ่งส่วนใหญ่สาเหตุที่เด็กและเยาวชนแสดงพฤติกรรมเช่นนั้นเพราะต้องการที่จะระบายความรู้สึก ทั้งโกรธ น้อยใจ เครียด ผิดหวัง เสียใจออกมา จึงเลือกใช้วิธีการทำร้ายตนเอง จากการศึกษาพบว่า เด็กวัยรุ่นที่พยายามฆ่าตัวตายมีปัญหาคความก้าวร้าว อารมณ์โกรธรุนแรงและพฤติกรรมต่อต้านสังคมเท่ากับหรือมากกว่าปัญหาซึมเศร้า (กรมสุขภาพจิต, 2546)

สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ได้ทำการสำรวจเรื่องปัญหาการใช้ความรุนแรงของนักเรียนชายวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและระดับปวช. ในกรุงเทพฯ จำนวน 1,226 ราย เมื่อวันที่ 11-14 มิ.ย. 2546 พบว่า ร้อยละ 19.2 เคยทะเลาะวิวาทกับเพื่อนร่วมสถาบัน ร้อยละ 17.1 เคยทะเลาะวิวาทกับคนนอกสถาบัน ด้วยสาเหตุสำคัญต่างๆ ได้แก่ เกิดอาการหึงหึง ไม้ชอบหน้ากัน การดูหมิ่นสถาบันการศึกษา การแย่งแฟน แย่งจีบผู้หญิง และการกระทบกระทั่งทางร่างกายและวาจา (เช่น เหยียบเท้า เดินชนกัน แชนกัน) ร้อยละ 62.4 ที่คิดจะไปทำร้ายคนที่เคยทะเลาะด้วย และมีนักเรียนชายถึงร้อยละ 49.7 ไม่มั่นใจว่าตนเองจะสามารถควบคุมอารมณ์ได้ถ้าหากมีความรู้สึกโกรธหรือบันดาลโทสะขึ้นมา นักเรียนที่มีความคิดว่าจะอยากจะพกพาอาวุธติดตัว (เช่น ปืนหรือมีด) มีร้อยละ 21.1 ของนักเรียนชายทั้งหมด และนักเรียนที่เคยมีปัญหาเรื่องทะเลาะวิวาทมีสูงถึงร้อยละ 34.1 ที่ต้องการพกพาอาวุธ โดยนักเรียนที่เคย

มีเรื่องทะเลาะวิวาท ร้อยละ 44.2 มั่นใจว่าตนเองจะหาอาวุธปืนมาใช้ได้หากมีความต้องการใช้ขึ้นมา (เทวินทร์ ขอบเหนี่ยวกลาง, 2547) เหล่านี้ล้วนสะท้อนให้เห็นภูมิคุ้มกันทางอารมณ์ที่บกพร่อง เด็กและเยาวชนขาดการควบคุมอารมณ์ที่ดี ขาดการตัดสินใจโดยอาศัยเหตุผล จึงทำให้ไม่สามารถหาทางออกที่เหมาะสมและควบคุมตนเองได้ ไม่รู้จักวิธีการระงับความโกรธ รวมทั้งขาดทักษะต่างๆหลายอย่าง เช่น ทักษะการเข้าใจผู้อื่น ทักษะการสื่อสาร และทักษะทางสังคม เป็นต้น

ดังนั้นการเริ่มต้นให้เด็กสามารถเข้าใจอารมณ์ตนเอง เรียนรู้ที่จะเข้าใจอารมณ์ของผู้อื่น เพิ่มประสิทธิภาพการตอบสนองทางอารมณ์ที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะอารมณ์ที่ไม่มั่นคงอาจจะเป็นสาเหตุของการกระทำผิดของเด็กได้ทั้งสิ้น (ประธาน วัฒนวานิชย์, 2530) วัยเด็กจึงเป็นวัยสำคัญอย่างมากที่เราควรจะต้องปลูกฝังลักษณะที่ดีงามต่างๆ ดังคำโบราณที่พูดไว้ว่า ไม้อ่อนดัดง่าย ไม้แก่ดัดยาก การที่ฝึกฝนให้เด็กรับรู้และเข้าใจในอารมณ์ของตนเอง สามารถควบคุมและแสดงออกอย่างเหมาะสมจะเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาในการลดพฤติกรรมก้าวร้าวและการใช้ความรุนแรงของเด็กได้ ซึ่งนักจิตเวชเชื่อว่าถ้าเด็กสามารถบอกอารมณ์ด้านลบออกมาได้จะทำให้พฤติกรรมความรุนแรงลดลงไป (सानปฏิรูป, 2544)

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เรื่องความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient) หรือ EQ โดดเด่นขึ้นมาเป็นพิเศษ คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์หรือมีทักษะทางอารมณ์ที่ได้รับการพัฒนามาเป็นอย่างดีจะเป็นคนที่สามารถรับรู้ เข้าใจและจัดการกับความรู้อารมณ์ของตนเองได้ดี รวมทั้งเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น จึงมักจะประสบความสำเร็จ มีความพึงพอใจในชีวิต ตรงกันข้ามกับคนที่ไม่สามารถควบคุมอารมณ์มักจะเต็มไปด้วยความกังวลต่างๆในจิตใจ ทำให้การทำงานขาดสมาธิและความคิดสร้างสรรค์ที่ดีได้

Goleman (1995) กล่าวว่า EQ ย่อมาจาก Emotional Quotient หรือ Emotional Intelligence แปลว่า ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถหรือศักยภาพของบุคคลในการรับรู้อารมณ์ของตนเอง รู้เท่าทันอารมณ์ตนเอง สามารถควบคุม จัดการกับอารมณ์ของตนและแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมและรับรู้อารมณ์ของผู้อื่น ตอบสนองอารมณ์และความต้องการของผู้อื่นได้ถูกต้อง

คนที่มี EQ สูง คือ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีการตัดสินใจที่ดี ควบคุมตนเองได้ มีความอดทนอดกลั้น ไม่หุนหันพลันแล่น ทนความผิดหวังได้ เข้าใจจิตใจผู้อื่น เข้าใจสถานการณ์ทางสังคมไม่ย่อท้อหรือยอมแพ้ได้ สามารถสู้ปัญหาชีวิตได้ และไม่ปล่อยให้ความเครียดท่วมท้นจนทำอะไรไม่ถูก

อุษณีย์ อนุรุทธ์วงศ์ (2545) กล่าวถึงลักษณะของคนที่มี EQ ดี คือ

1. รู้จักแยกแยะเข้าใจอารมณ์ตนเองและของผู้อื่น
2. ควบคุมอารมณ์ตนเองได้เป็นอย่างดี

3. สามารถควบคุมแรงผลักดันภายในได้อย่างมีทิศทาง
4. มีความละเอียดอ่อนและไวต่อความรู้สึกนึกคิด
5. สามารถปรับตัวกับปัญหาต่างๆได้อย่างสร้างสรรค์
6. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี

คนที่มีความฉลาดทางอารมณ์สูงจึงเป็นคนที่สามารถควบคุมอารมณ์และสามารถแสดงออกมาได้อย่างเหมาะสม โดยจะไม่แสดงความรู้สึกออกมาจนเกินเหตุหรือแสดงออกมาในขณะที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้

ประสงค์ สังขะไชย (2546) กล่าวว่า การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ จะส่งผลทางบวกต่อตนเอง ครอบครัว การทำงานและสังคม โดยเฉพาะการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ จะส่งผลด้านบวกต่อสังคม ดังนี้

1. ช่วยเสริมสร้างและพัฒนาสังคม เพราะทุกคนจะมีความตระหนักรับผิดชอบ มีจิตสำนึกต่อส่วนร่วม เข้าใจและเห็นใจผู้อื่น

2. ลดปัญหาความรุนแรงในสังคม ปัญหาอาชญากรรมต่างๆ
3. ลดปัญหาการฆ่าตัวตาย เพราะทำให้เข้าใจอารมณ์และเห็นคุณค่าของตนเอง
4. เป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนในสังคม

Freud (1949) เชื่อว่า ความก้าวร้าวเป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งของมนุษย์ ใครก็ตามที่ไม่สามารถควบคุมตนเองให้แสดงความก้าวร้าวไปในทางที่เป็นที่ยอมรับของสังคมได้ แสดงว่าบุคคลนั้นมีพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจที่ขาดความสมดุล บุคคลประเภทนี้จะแสดงความก้าวร้าวออกมาโดยปราศจากการควบคุม ความก้าวร้าวมีความต่อเนื่องทางพัฒนาการ ถ้าเป็นเด็กก้าวร้าว พอโตขึ้นความก้าวร้าวมักจะคงอยู่ต่อไปและมักจะเพิ่มขึ้น (กรมสุขภาพจิต, 2546) และในที่สุดก็กลายเป็นนิสัยและเป็นบุคลิกประจำตนเองไป

นักจิตวิทยาได้จัดระดับความรุนแรงของพฤติกรรมในวัยเด็กมีหลายระดับ ดังนี้

1. การก้าวร้าวด้วยวาจาที่ไม่รุนแรง เมื่อเด็กผิดหวังเด็กอาจกล่าวคำหยาบบ่นพึมพำแสดงอาการไม่พอใจ เป็นพฤติกรรมที่ไม่รุนแรงและอาจสิ้นสุดในเวลาอันสั้น

2. การก้าวร้าวด้วยวาจาที่รุนแรง เป็นการกล่าวคำหยาบคายและกล่าวด้วยเสียงอันดัง แสดงออกซึ่งความโกรธ หลังจากนั้นก็เป็นกรณีพิพาทกันของทั้งสองฝ่ายและการก้าวร้าวมักจะไม่นิ่งที่สุดเพียงแค่นั้น

3. การก้าวร้าวด้วยกำลัง เป็นการใช้กำลังกายเข้าต่อสู้หรือทำลายซึ่งกันและกัน หลังจากการก้าวร้าวด้วยวาจาได้ผลไม่เป็นที่พอใจ บางครั้งอาจมีอาวุธเข้าทำร้ายร่างกายของอีกฝ่ายหนึ่ง

4. แสดงออกซึ่งความแปรปรวนทางอารมณ์ เป็นพฤติกรรมของเด็กที่มีความแปรปรวนทางอารมณ์โดยเฉพาะ เด็กจะแสดงพฤติกรรมบ่อยจนผิดสังเกตและค่อนข้างรุนแรง (ผดุง อารยะวิญญู , 2542)

เด็กเล็กๆอาจแสดงความก้าวร้าวเมื่อมีความไม่พอใจหรือถูกขัดใจ โดยการกระแทกเท้าหรือนอนดิ้นพรวดๆ หรือขว้างปาสิ่งของ ตามแต่วิธีการที่คิดได้ (เกษม ต้นติผลลาชีวะ, 2546) เด็กที่คิดจะทำอะไรรุนแรง มักแสดงสัญญาณอันตรายต่างๆ ให้เห็น สัญญาณอันตรายที่จะนำไปสู่ความรุนแรง เช่น อารมณ์เสียบ่อยๆ (หลายครั้งต่อสัปดาห์) ชอบทำลายของ ควบคุมอารมณ์โกรธไม่อยู่ กล้าทำสิ่งแปลกๆ ที่โง่เขลาและชู้ทำร้ายคนอื่น วางแผนทำให้คนอื่นเจ็บ แยกตัวจากเพื่อน และครอบครัว รู้สึกเสียใจที่ต้องตกเป็นลูกไล่ ถูกใช้ ไม่ได้ได้รับความเคารพจากผู้อื่น เป็นต้น (นันทชัย มีชูธน, 2546) โดยเด็กจะแสดงปฏิกิริยาต่อความโกรธได้ 2 แนวทาง คือ แสดงออกและเก็บกด เด็กที่แสดงออกมักจะก้าวร้าว ส่วนเด็กที่เก็บกด มักจะเป็นเด็กที่แยกตัว หลีกหนี ชี้กั๊งวล (สถาบันสุขภาพจิตเด็กและวัยรุ่นราชนครินทร์, 2542) ซึ่งการลดพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงนั้น การฝึกให้เด็กมองโลกในแง่ดี จะช่วยลดความโกรธ และความเคียดแค้นที่มีอยู่ในใจด้วยการทำให้เขารู้จักเรียนรู้ให้อภัยผู้อื่นและตนเองด้วย (สารสุขภาพจิต, 2546)

ดังนั้นการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์จึงมีความสำคัญอย่างมาก เพราะการลดความรุนแรงให้ได้ผล ต้องเชื่อมโยงทักษะทางสังคมและการควบคุมอารมณ์ตนเองให้แก่เด็กด้วย (सानปฏิรูป, 2546)

Goleman (1998) ได้เสนอแนวคิดเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน 5 องค์ประกอบ และ 25 องค์ประกอบย่อย มีความสัมพันธ์ทั้งเรื่องสมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competence) และเรื่องสมรรถนะทางสังคม (Social Competence) ซึ่งจะแบ่งได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competence)

1. การตระหนักรู้ในตนเอง (Self - awareness)

- การตระหนักรู้ด้านอารมณ์ (Emotional awareness)
- การประเมินตนเองตามความเป็นจริง (Accurate self-assessment)
- การมั่นใจในตนเอง (self-confident)

2. การรู้จักกำกับอารมณ์ของตนเอง (Self-Regulation)

- การควบคุมตนเอง (Self-control)
- ความน่าไว้วางใจ (Trustworthiness)
- การมีมโนธรรม (Conscientiousness)
- การปรับตัวได้ (Adaptability)

- การเปิดรับสิ่งใหม่ๆ (Innovation)

3. การสร้างแรงจูงใจในตนเอง (Motivation)

- มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement drive)
- การยึดมั่นในข้อตกลง (Commitment)
- มีความคิดริเริ่ม (Initiative)
- การมองโลกในแง่ดี (Optimism)

ส่วนที่ 2 สมรรถนะทางสังคม (Social Competence)

4. การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Empathy)

- การเข้าใจผู้อื่น (Understanding others)
- การพัฒนาผู้อื่น (Developing others)
- การมีจิตมุ่งบริการ (Service orientation)
- การพิจารณาทางเลือกที่หลากหลาย (Leveraging diversity)
- การตระหนักรู้อารมณ์ของกลุ่ม (Political awareness)

5. การมีทักษะทางสังคม (Social Skills)

- มีอำนาจโน้มน้าวผู้อื่น (Influence)
- การสื่อความหมาย (Communication)
- การจัดการกับความขัดแย้ง (Conflict management)
- มีความเป็นผู้นำ (Leadership)
- การกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change catalyst)
- การสร้างสายสัมพันธ์ (Building bonds)
- การสร้างความร่วมมือร่วมใจ (Collaboration and cooperation)
- การทำงานเป็นทีม (Team capabilities)

ที่ประเทศอังกฤษ มีการนำความรู้เรื่องทักษะทางสังคมมาใช้ในการฝึกฝนสำหรับเหยื่อหรือผู้เคราะห์ร้ายที่ถูกรักเรียนอันธพาลรังแก โดยเรียกโปรแกรมนี้ว่า โปรแกรมการฝึกฝนทักษะทางสังคม (Social Skills Training) หรือ (SST) เพื่อช่วยเหยื่อที่ถูกรังแกโดยเฉพาะ โดยจะเน้นทักษะวิธีการแก้ไขปัญหาของสังคม ทักษะวิธีการผ่อนคลาย การคิดในเชิงบวก วิธีการปรับพฤติกรรมและการสื่อสารทางร่างกาย การสร้างมิตรภาพและการยอมรับ ซึ่งจะใช้เวลาทั้งหมดรวม 8 สัปดาห์ ผลการฝึกฝนออกมาน่าพอใจมาก โดยหลังจากฝึกฝนส่วนใหญ่ผู้เคราะห์ร้ายจะเกิดความรู้สึกมั่นใจ (self-esteem) และภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้น (Claire, 2003)

แนวคิดเรื่องความฉลาดทางอารมณ์ของโกล์แมนนี้จะแสดงถึงความสามารถในการจัดการหรือควบคุมและกำกับการแสดงออกทางอารมณ์ให้เป็นไปในทางที่ตนเองและบุคคลอื่นๆ ยอมรับ

เกิดการพัฒนาทักษะทางสังคมเพื่อให้รู้จักและเข้าใจความรู้สึก ความต้องการต่างๆ ของผู้อื่น รู้จักการเห็นอกเห็นใจ มีความรักเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน รู้จักแสดงออกให้เหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างๆ และเกิดทักษะทางสังคม โดยลักษณะการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนที่หลากหลาย เช่น การแสดงบทบาทสมมุติ การวิเคราะห์ข่าว การแสดงละคร สถานการณ์จำลอง เกม และการพูดคุยหรือทำงานร่วมกันโดยใช้กระบวนการกลุ่ม (Group Process-Based Instruction) เป็นต้น เพราะการเรียนรู้ลักษณะนี้จะทำให้นักเรียนสามารถที่จะพูดและแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกันได้ ประสบการณ์เหล่านี้จะช่วยพัฒนาเด็กให้เกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจเพื่อน เอาใจเขามาใส่ใจเรา หรือลักษณะการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่ม จะทำให้กลุ่มจะเป็นเสมือนแหล่งทรัพยากรทางความรู้ที่ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคม (วนิดา ขาวมงคล เอกแสงศรี, 2546) เหล่านี้ล้วนแต่เป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้ได้ กระบวนการจัดการเรียนรู้อาจช่วยให้เด็กได้พัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับอารมณ์ของตนเอง เข้าใจวิธีการจัดการกับอารมณ์ของตนเอง โดยเรียนรู้ว่าจะแสดงออกมาอย่างไรต่อสถานการณ์ต่างๆ

จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยเชื่อว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของโกล์แมนนี้ จะเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยลดพฤติกรรมก้าวร้าวและการลดการใช้ความรุนแรงในการแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้ ทำให้นักเรียนมีความชาญฉลาดในการจัดการกับปัญหาต่างๆ อย่างมีเหตุผลมากขึ้น เกิดทักษะในการแก้ไขปัญหาและความขัดแย้งต่างๆ พัฒนาทักษะการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ ลดการใช้อารมณ์ในตัดสินปัญหาต่างๆ มีความสามารถควบคุมจัดการกับความรู้สึกต่างๆ ที่เข้ามากระทบ สามารถตระหนักรู้อารมณ์ทั้งของตนเองและผู้อื่น เอาใจเขามาใส่ใจเรา และมีทักษะสังคมและรักษาสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาผลของกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของโกล์แมนที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวและการใช้ความรุนแรงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

สมมุติฐานการวิจัย

รัชนี สุวะมาตย์ (2544) ได้ศึกษาผลของการฝึกการเห็นคุณค่าในตนเองตามกรอบแนวคิดของซิคโคเนที่มีต่อระดับเซาท์อารมณ์และพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ จำนวน 40 คนแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน ผลการวิจัย พบว่า หลังการทดลอง นักเรียนในกลุ่มทดลองมีระดับเซาท์อารมณ์สูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีระดับเซาท์อารมณ์สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีคะแนนจากแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวไม่แตกต่างจากนักเรียนในกลุ่มควบคุม และมีคะแนนจากแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิรดา อุดลยพิเชษฐ (2542) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาเซาท์อารมณ์ที่มีต่อระดับเซาท์อารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ กรุงเทพมหานคร จำนวน 39 คน นักศึกษาทุกคนได้รับการทดลองเซาท์อารมณ์ก่อนการทดลอง แล้วจำแนกเป็นระดับเซาท์อารมณ์สูง ปานกลาง และต่ำ หลังจากนั้น กลุ่มตัวอย่างได้เข้าโปรแกรมพัฒนาเซาท์อารมณ์แบบกิจกรรมกลุ่ม 12 โปรแกรม โปรแกรมละ 50 นาที รูปแบบการวิจัยมีกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองนักศึกษาที่มีระดับเซาท์อารมณ์ปานกลางและต่ำ มีระดับเซาท์อารมณ์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

ทิพย์วัลย์ สุทิน (2538) ได้ทำการวิจัยเรื่องการลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนวัยรุ่น โดยรูปแบบการปรับพฤติกรรมด้วยปัญญา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษา โรงเรียนโยธินบำรุง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีอายุระหว่าง 13-15 ปี จำนวน 30 คน สุ่มเข้ารับการทดลองจำแนกตามเงื่อนไขการทดลอง 3 กลุ่มดังนี้ คือ กลุ่มปรับพฤติกรรมด้วยปัญญาฝึกการวิเคราะห์พฤติกรรมจัดการกับความโกรธ พุดเตือนตนเอง และคิดถึงผลกรรมที่ตามมา ในระยะทดลอง 6 สัปดาห์ จำนวน 10 ครั้ง ในขณะที่กลุ่มกำกับตนเอง ฝึกการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมตนเอง และกลุ่มควบคุมได้ร่วมกิจกรรมการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการโดยบันทึก จำนวนช่วงเวลาการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวในชั้นเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนในกลุ่มปรับพฤติกรรมด้วยปัญญา มีพฤติกรรมก้าวร้าวจากแบบวัดในระยะทดลองและระยะติดตามผลน้อยกว่าระยะเส้นฐานอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) แต่จำนวนช่วงเวลาการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวจากการสังเกตในระยะทดลองเท่ากันที่น้อยกว่าระยะเส้นฐาน ($p < .05$) นักเรียนในกลุ่มปรับพฤติกรรมด้วยปัญญา มีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อยกว่านักเรียนกลุ่มกำกับตนเอง และกลุ่มควบคุมทั้งพฤติกรรมก้าวร้าวที่ได้จากการสังเกต และคะแนนพฤติกรรม

ก้าวร้าวจากการตอบแบบวัดในระยะทดลองอย่างมีนัยสำคัญ ($p < .05$) แต่ไม่พบความแตกต่างในระยะติดตามผล

การเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของโกล์แมนที่มีต่อพฤติกรรมก้าวร้าวและการใช้ความรุนแรง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีลักษณะสอดคล้องกับงานวิจัยดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานของการวิจัยครั้งนี้ว่า

1. หลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยของคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของโกล์แมนของนักเรียนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. หลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยของคะแนนความก้าวร้าวและการใช้ความรุนแรงของนักเรียนจากการประเมินของนักเรียน ครู และผู้ปกครองน้อยกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองรวม 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วันจันทร์ – วันพุธ วันละ 1 คาบ คาบละ 60 นาที

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย เป็นเนื้อหาแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 สมรรถนะส่วนบุคคล คือ การตระหนักรู้ในตนเอง การรู้จักกำกับอารมณ์ของตนเอง การสร้างแรงจูงใจในตนเอง และส่วนที่ 2 สมรรถนะทางสังคม คือ การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นและการมีทักษะทางสังคม

4. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

4.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนรู้ความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของโกล์แมน

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

4.2.1 ความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของโกล์แมน

4.2.2 พฤติกรรมก้าวร้าวและการใช้ความรุนแรง

4.2.3 ความสามารถในการนำความรู้เรื่องความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของโกล์แมนไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง เพื่อน ครอบครัว ชุมชนและสังคม

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะการใช้ความรุนแรงทางกายเท่านั้น

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การเสริมสร้าง หมายถึง การทำให้เพิ่มขึ้น การกระตุ้นให้เกิด ในที่นี้หมายถึง การทำให้ความฉลาดทางอารมณ์ของเด็กเพิ่มขึ้นโดยการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามแนวคิดของโกล์แมน

ความฉลาดทางอารมณ์ หมายถึง ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจอารมณ์ทั้งของตัวเองและผู้อื่น ตลอดจนสามารถปรับหรือควบคุมได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์

ความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของโกล์แมน หมายถึง ความสามารถในการควบคุมจัดการกับอารมณ์ของตนเองและผู้อื่น สามารถแสดงออกได้อย่างเหมาะสมตามสถานการณ์ต่างๆ ตลอดจนแก้ไขความขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดจากความขัดแย้งกับผู้อื่นได้ รวมทั้งสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

การลด หมายถึง การทำให้น้อยลง บางลง ในที่นี้ หมายถึง การทำให้พฤติกรรมก้าวร้าวและการใช้ความรุนแรงน้อยลง ซึ่งมีผลมาจากการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของโกล์แมน

กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของโกล์แมน หมายถึง การจัดกิจกรรมเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ทั้งหมดจำนวน 29 กิจกรรม จากทั้งหมด 5 ชั้น คือ

- 1) ชั้นการสร้างความรู้สึกละให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียน
- 2) ชั้นการเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของโกล์แมน
- 3) ชั้นสรุปความรู้ที่ได้รับ
- 4) ชั้นการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
- 5) ชั้นการนำเสนอสิ่งที่ได้เรียนรู้

โดยลักษณะของกิจกรรมจะสอดคล้องไปตามแนวคิดของโกล์แมน ทั้ง 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competence) ส่วนที่ 2 สมรรถนะทางสังคม (Social Competence) และประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Awareness) การรู้จักกำกับอารมณ์ของตนเอง (Self-Regulation) การสร้างแรงจูงใจในตนเอง (Motivation) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Empathy) และการมีทักษะทางสังคม (Social Skills)

สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competence) หมายถึง เป็นความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดการและพัฒนาประสิทธิภาพของตนเอง

การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Awareness) หมายถึง การตระหนักรู้ความรู้สึกของตนเอง สามารถหยั่งรู้โดยการสำรวจตนเอง รู้ถึงความเป็นไปได้ของตนเองต่อการตอบสนองต่อสิ่งเร้ารอบ ๆ ตัวและความพร้อมของตนเอง

การรู้จักกำกับอารมณ์ของตนเอง (Self-Regulation) หมายถึง การควบคุมหรือกำหนดตนเองที่ไม่ทำอะไรโดยใช้อารมณ์

การสร้างแรงจูงใจในตนเอง (Motivation) หมายถึง ความพยายามที่จะปรับปรุงตนเองเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมาย แม้จะมีอุปสรรคก็ไม่ย่อท้อ

สมรรถนะทางสังคม (Social Competence) หมายถึง เป็นความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอื่นให้ดีขึ้น

การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Empathy) หมายถึง การตระหนักรู้ถึงความต้องการ ความรู้สึกและความห่วงใยของผู้อื่น

การมีทักษะทางสังคม (Social Skills) หมายถึง ความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่น เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี โดยสามารถร่วมมือร่วมใจกับผู้อื่นเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมาย

พฤติกรรมก้าวร้าว หมายถึง การกระทำหรือแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสังคม ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อนเกิดความเสียหายทั้งทางร่างกาย จิตใจและทรัพย์สิน แบ่งเป็น พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจาและพฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย

พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา หมายถึง การกระทำหรือแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมาทางวาจาหรือคำพูด ส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่ตนเองและผู้อื่นได้ เช่น ประชดประชัน พูดคำหยาบ ล้อเลียน ตวาด ตะคอก การข่มขู่ โต้เถียง พูดเสียงดัง นินทาผู้อื่น

พฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย หมายถึง การกระทำหรือแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวออกมาทางการกระทำ ส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อตนเองและผู้อื่นได้ เช่น การแย่งของผู้อื่น การชก ตะค่อม หยิก ทูป ผลัก การขว้างปา การขีดข่วน การล้อเลียนทำทาง ทูปโต๊ะ เก้าอี้ เขียนคำหยาบลงบนโต๊ะ

การใช้ความรุนแรง หมายถึง การกระทำใดๆ ที่บุคคลใช้กำลังทางกาย อำนาจ หรือการใช้อาวุธเพื่อคุกคามหรือทำร้ายตนเองและผู้อื่น ซึ่งส่งผลให้เกิดความบาดเจ็บ เสียชีวิตได้

แบบบันทึกความฉลาดทางอารมณ์และการนำไปประยุกต์ใช้ หมายถึง การบันทึกลักษณะของความฉลาดทางอารมณ์เกิดขึ้นทั้งอารมณ์ด้านบวกและลบ รวมทั้งความสามารถในการนำความรู้เรื่องความฉลาดทางอารมณ์ไปประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเอง เพื่อน และสังคม หมายถึง การแสดงความรู้สึกต่อตนเอง เพื่อน และสังคมที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่ได้ทำกิจกรรมต่างๆ แล้วว่ามีลักษณะอย่างไร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

- 1.1 ศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ หลักการ แนวคิดความฉลาดทางอารมณ์ของโกล์แมน จากเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่างๆ และสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต
- 1.2 ศึกษาความหมาย ประเภท รูปแบบของพฤติกรรมก้าวร้าวและการใช้ความรุนแรงต่างๆ จากเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่างๆ และสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต
- 1.3 ศึกษาหลักการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและการจัดการเรียนการสอนเน้นกระบวนการกลุ่มจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่างๆ และสืบค้นทางอินเทอร์เน็ต
- 1.4 นำข้อมูลพื้นฐานที่ศึกษามากำหนดเป็นกรอบในการวิจัย

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

- 2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร
- 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 13 คน

3. กระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของโกล์แมน มีกิจกรรมทั้งหมดจำนวน 29 กิจกรรม

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 4.1 แบบบันทึกความฉลาดทางอารมณ์และการนำไปประยุกต์ใช้
- 4.2 แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวและการใช้ความรุนแรงของนักเรียน จำนวน 40 ข้อ
- 4.3 แบบทดสอบพฤติกรรมก้าวร้าวและการใช้ความรุนแรง จำนวน 40 ข้อ
- 4.4 แบบสัมภาษณ์ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเอง เพื่อน และสังคม

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ไปยังรองคณบดี และผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนหมู่บ้านพัฒนา สังกัดกรุงเทพมหานคร

5.2 นำแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวและการใช้ความรุนแรงกับแบบทดสอบพฤติกรรมก้าวร้าวและการใช้ความรุนแรง ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำการทดลอง

5.3 ดำเนินการทดลองกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 29 แผน ใช้เวลาการทดลอง 12 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 วัน คือ วัน

จันทร์-วันพุธ ในเวลาเรียนปกติ วันละ 1 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง พร้อมทั้งให้นักเรียนทำแบบบันทึกความฉลาดทางอารมณ์และการนำไปประยุกต์ใช้ในทุกครั้งในแต่ละวันด้วย

5.4 หลังดำเนินการทดลองเสร็จสิ้นแล้ว ให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวและการใช้ความรุนแรง แบบทดสอบพฤติกรรมก้าวร้าวและการใช้ความรุนแรง และทำการสัมภาษณ์ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเอง เพื่อนและสังคม หลังจากทำกิจกรรม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 เปรียบเทียบคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของโกล์แมนจากแบบบันทึกความฉลาดทางอารมณ์และการนำไปประยุกต์ใช้ก่อนและหลังการทดลอง โดยการใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

6.2 เปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมก้าวร้าวและการใช้ความรุนแรงก่อนและหลังการทดลอง จากแบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าวและการใช้ความรุนแรงของนักเรียน จากการประเมินของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง โดยการใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

6.3 หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของโกล์แมนกับพฤติกรรมก้าวร้าวและการใช้ความรุนแรง จากแบบบันทึกความฉลาดทางอารมณ์และการนำไปประยุกต์ใช้กับแบบทดสอบพฤติกรรมก้าวร้าวและการใช้ความรุนแรง

6.4 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายจากแบบบันทึกความฉลาดทางอารมณ์และการนำไปประยุกต์ใช้ โดยทำการวิเคราะห์ถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนในแต่ละวัน รวมทั้งการนำความรู้เรื่องความฉลาดทางอารมณ์ตามแนวคิดของโกล์แมนไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง การเรียน ครอบครัว ชุมชนและสังคมของนักเรียน นำเสนอในรูปของความเรียง

6.5 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยายจากแบบสัมภาษณ์ความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเอง เพื่อน และสังคม โดยทำการวิเคราะห์จากการแสดงความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อตนเอง เพื่อน หลังจากทำกิจกรรม ตัวอย่างความรู้ที่นักเรียนสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ต่อตนเอง สมาชิกในครอบครัว ชุมชนและสังคม โดยจะนำเสนอในรูปของความเรียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางที่ครูจะสามารถนำกิจกรรมตามแนวคิดของโกล์แมนที่หลากหลายไปใช้เพื่อเสริมสร้างความฉลาดทางอารมณ์ ทั้งทางด้านอารมณ์ ตนเอง ครอบครัวและสังคมกับนักเรียนในระดับชั้นอื่นได้
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จะสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเอง แยกแยะเข้าใจอารมณ์ตนเองและผู้อื่น สามารถปรับตัวให้สามารถเผชิญกับปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ ลดพฤติกรรมก้าวร้าวและการใช้ความรุนแรงได้
3. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ต่อไป